

Veehouders dringen aan op mogelijkheid om te fokken op voerefficiëntie

Genomics geen magie

Stichting GES organiseerde twee bijeenkomsten om met veehouders te discussiëren over de huidige fokkerij. Onder andere genomische selectie, fokken op voerefficiëntie en het aanpassen van de nvi-formule op een quotumloos tijdperk passeerden de revue in Wolvega en Gilze.

tekst **Florus Pellikaan**

De recent opgerichte stichting Genetische Evaluatie Stieren (GES) wil graag repons van veehouders op de huidige fokkerij en organiseerde daarom begin oktober twee bijeenkomsten. Het is beslist een prijzenswaardig initiatief van fokkerijorganisaties die hierin gezusterlijk samenwerkten, maar het aantal aanwezige veehouders was helaas beperkt.

Het eerste deel van de dagen werd benut om de werking van genomische selectie nog eens goed uit te leggen en hierover te discussiëren. 'De genomische informatie is een duidelijke aanvulling op wat we al aan gegevensverzameling in de fokkerij hebben. Het is een nieuwe en voorlopig extra informatiebron, maar geen magie', stelde Geart Benedictus, voorzitter van GES, in Wolvega. 'We hanteren in Nederland een voorzichtige aanpak, omdat genomische selectie nog in een relatief jong ontwikkelingsstadium is. Maar de genomische index is zuiverder dan de afstamingsindex en heeft betere validatieresultaten dan klassieke fokwaarden.'

Goed fokkende koeien

Johan van Arendonk, hoogleraar fokkerij en genetica en voorzitter van de technische commissie van GES, koppelde geschiedenis aan toekomstverwachtingen omtrent genomics. 'Rond 2000 werd genomische selectie voor het eerst

Johan van Arendonk:

**'Met één
genomicstier kun
je bedrogen
uitkomen'**

genoemd. We hadden toen 200 merkers waarvan het onderzoek 1000 euro per stuk kostte. In tien jaar tijd is de techniek dus razendsnel beschikbaar gekomen en veel goedkoper geworden. Deze ontwikkeling gaat door.'

Omdat de huidige betrouwbaarheid van stieren met een genomische index lager is dan met fokwaarden op basis van dochterinformatie, mag je volgens Van Arendonk verwachten dat de fokwaarden van genomische stieren door de tijd heen nog wat veranderen. 'De theorie zegt dat de uiteindelijke fokwaarden over een groep stieren bekeken gemiddeld niet veranderen, maar in

Yvette de Haas:

**'Voerefficiëntie
is net zo
erfelijk als
melkproductie'**

de praktijk zal de ene stier wat stijgen en de andere wat dalen. Stel dat een aantal genomische stieren met de huidige betrouwbaarheden nu allemaal exact 200 punten nvi scoren, dan zullen de uiteindelijke fokwaarden met dochterinformatie van 95 procent van deze stieren uitkomen tussen de 160 en 240 nvi. Door maar één genomische stier te gebruiken kun je daarom bedrogen uitkomen.'

Op de vraag of goed fokkende koeien in een koppel van een gewone veehouder zijn op te sporen met genomische selectie, kwam CRV-foktechnicus Tonny Koekkoek met een praktijkvoorbeeld. 'We heb-

ben vorig jaar koeien met een alternatieve bloedvoering die binnen bedrijven bovengemiddeld presteerden, getest op genomics. Een relatief groot deel van deze koeien steeg hierdoor naar stiermoederniveau. Deze koeien bleken dus echt wat in huis te hebben waar we met de traditionele fokwaardeberekening niet achterkomen.'

Voerefficiëntie

Na de middagpauze werd in workshops veehouders naar hun mening gevraagd. Zo vroeg Yvette de Haas, onderzoeker bij Wageningen UR Livestock Research, of veehouders interesse hebben in een fokwaarde voerefficiëntie. 'Voerefficiëntie blijkt met dertig procent net zo erfelijk als melkproductie', stelde De Haas. 'We hebben vijfhonderd koeien waarvan we voeropname, productie en gewicht hebben gemeten, ook gegenotypeerd. We zijn daarbij een gen op het spoor gekomen waarvan bij andere dieren bekend is dat het invloed heeft op het energiemetabolisme. Om dit verder uit te bouwen, moeten we eigenlijk een referentiepopulatie van 6000 koeien hebben.'

Een groot aantal veehouders was voorstander van fokken op voerefficiëntie en drong erop aan daar budget voor vrij te maken.

Op de vraag hoe de nvi-formule aangepast moet worden aan het quotumloze tijdperk, kwam geen eenduidig antwoord. Een aantal veehouders wilden graag weten hoe fokkerij kan bijdragen aan het verhogen van de hoeveelheid melk per ton mest.

Ten slotte vroegen veehouders om inkruisen een plaats te geven in de fokwaarde-schatting. |